

TAULA RODONA DINS L'APLEC 2019

LLOC: RAI, C/Carders 12, Principal.

Ponents:

- Almudena Orden de l'entitat El Bancal, en representació de la "Red de Huertos Urbanos" de Madrid.
Web: <https://redhuertosurbanosmadrid.wordpress.com/>
Web del bancal: <http://elbancalagro.org>
- Vicent Oncina i Manu Castelló en representació de GRAMA, Grup de Recerca Agrícola Metropolitana d'Alacant.
Web de la Red de Huertos Urbanos: <https://redhuertosalicante.wordpress.com/>
- Mireia Abril, tècnica d'Agricultura Urbana. Direcció d'Espais Verds i Biodiversitat de l'Ajuntament de Barcelona.
<https://www.bcnostenible.cat/> Properament hi tindran un espai a través d'aquest link.

Taula rodona: experiències en Agricultura Urbana

El passat 15 d'octubre, dins el marc de l'Aplec d'Agricultura Urbana va tenir lloc una taula rodona on vam reunir persones de tres llocs geogràfics diferents per compartir experiències d'aquells que estan treballant la terra a la ciutat i vetllant per l'agricultura urbana i la comunitat que l'envolta, per tant, fent i estant en *Xarxa*. Des de Madrid, Alacant i Barcelona, diferents llocs i diferents persones. Des de Madrid ens va acompanyar l'Almudena Orden que des del primer moment fins ara, ha estat a la "Red de Huertos Urbanos" de Madrid formant-ne part i fent-hi activisme. A part d'això, actualment treballa al "Bancal" dedicant-se a crear horts escolars, dins de diverses escoles de Madrid. D'Alacant, vam comptar amb en Manuel Castelló i en Vicente Oncina, els dos han estat des del primer moment a la Red de Huertos Urbanos d'Alacant, i formen el Grup de Recerca Agrícola Metropolitana d'Alacant "GRAMA", on s'hi dediquen professionalment. I des de Barcelona, vam tornar a comptar amb la Mireia Abril, tècnica d'Agricultura Urbana a l'Ajuntament, dins de l'ajuntament de les persones que té més noció del que ha anat passant amb els horts a peu de carrer i els escolars, així que gent amb experiència per treure'n bons debats i conclusions. Finalment, entre el públic, es veien cares del Quirhort, Maria Toral amb experiència en xarxes d'hortos a Barcelona, Ruralitzem, molts horts a casa, altres d'organitzacions de Salut, ...

Amb tot aquest batibull de persones enriquidores va començar la sessió, amb l'explicació de cada ponent d'on venia i com havia anat el recorregut de la creació i el

seguiment d'espais urbans agrícoles, la relació amb les persones en aquest, la relació amb ajuntaments... i aquí ho tenim:

Madrid

Existeixen més de 70 horts comunitaris i uns 150 horts escolars. L'Ajuntament va crear la *Red de Huertos Comunitarios de Madrid* que coexisteix amb la *Red de Huertos Urbanos*. La xarxa de l'Ajuntament obliga que els horts siguin ecològics, els gestioni una associació, siguin comunitaris i posa algunes normes com la impossibilitat de vendre la producció o fer activitats fora de les de cultivar. Tot i considerar-se comunitaris, a la pràctica molts horts de la xarxa municipal estan dividits en parcel·les i, per tant, acaben perdent l'esperit comunitari. Tot i que molts horts formen part de les dues xarxes, la Red de Huertos es manté com a horts comunitaris, on el espai no està segmentat per parcel·les sent un dels criteris amb els que funcionen.

La xarxa va començar amb molta força i fa 4 anys va arribar a organitzar una trobada estatal d'hortos urbans comunitaris, va ser una gran trobada, amb manifestació artística amb una gran regadora que circulava pels carrer demanant que no s'hagués de pagar l'aigua als horts urbans. Finalment l'Ajuntament va posar els comptadors, i mai han arribat les factures.

La xarxa s'organitza cada tardor per a fer una compra col·lectiva de fems i el seu repartiment amb un camió.

Darrerament La Red de Huertos Urbanos ha disminuït l'activitat, tot

i això, segueixen trobant-se el quart dilluns de cada mes per a fer assemblees i compartir com els hi va anant. Almudena ha observat que al principi les assemblees eren molt enriquidores, els primers anys, i últimament hi ha una major actitud de demanar i no tant de col·laborar entre si, sap greu i ho atribueix al fet que als inicis les persones es reunien per afinitats, i ara hi ha grups de persones una mica més inconnexes, inconvenient o avantatge? Tot depèn del prisma amb que ho mirem.

Alacant

Els ponents expliquen que van realitzar un cens de projectes d'hortos i n'hi ha més de 30, però autogestionats de forma comunitària n'hi ha només 2: un d'ells on tot és gestionat per i per a tots i un altre on, malgrat ser comunitari, cadascun del hortolans es fa càrrec de la seua parcel·la dins de l'espai comunitari. La resta són horts escolars i horts socials. Tot i la tasca feta d'identificar els projectes d'hortos i compartir alguns recursos per crear

una xarxa, de moment el que s'ha aconseguit és fer una web, <https://redhuertosalicante.wordpress.com/>, molt completa i participativa, per exemple per deixar-se maquinària i està connectats entre si. En canvi, el grup de facebook i el grup de wassap no va funcionar. Tot i això cada any es fa una jornada de portes obertes amb una bicicletada pels diferents horts.

L'Ajuntament s'ha afegit donant suport però no hi ha un catàleg d'espais públics en desús que permet plantejar un Pla Buits com el que es va fer a Barcelona. L'ajuntament no hi té una implicació activa, sinó més aviat són la "red de huertos" que insisteix a l'ajuntament perquè col·labori d'una forma constant. Per exemple fa uns anys van fer una inversió perquè hi hagin espais per compostar a varis barris d'Alacant, i ara per ara tan sols un està gestionat i cuidat de manera voluntària, on els veïns implicats afronten moltes adversitats. En el cas de les illes de compostatge ubicades en els diferents col·legis, la situació és diferent i el manteniment i ús d'elles sí que es fa en quasi totes.

Encara que sí que existeixen bastants horts urbans, en relació a la grandària de la ciutat, encara no hi ha una coordinació entre ells. En gran mesura, tots es coneixen, però no s'ha arribat a establir una dinàmica de treball conjunta, pot ser per la disparitats d'interessos existents entre les diferents tipologies dels espais.

Per ara, hi ha molta feina per a fer i moltes idees a desenvolupar.

Barcelona

A Barcelona hi ha pel cap baix uns 350 horts escolars i al voltant d'uns 150 horts més o menys comunitaris, alguns de públics de la xarxa municipal d'hortos per la gent gran, altres del Pla Buits o d'iniciativa social, autogestionats i privada, més o menys comunitaris. No tenim de moment cap cens dels horts privats que no són oberts al públic.

L'Ajuntament està treballant en un cens i una diagnosi de l'agricultura urbana a la ciutat i, conjuntament amb les entitats ciutadanes dedicades a l'agroecologia, ha elaborat una estratègia de l'agricultura urbana a la ciutat (encara no disponible al web). El pla d'acció s'impulsarà en aquest mandat 2019-23.

La cessió d'ús d'espais públics per l'agricultura urbana s'està treballant tant a nivell tècnic (catàleg, cerca d'espais adients) com a nivell jurídic (seguretat jurídica) per millorar la situació actual.

Un cop conegudes les persones que venien convidades i el que fan, ens vam encaminar a preguntes i debats entre totes, dels quals van sortir algunes idees i qüestions...

Idees que van sorgir durant el col·loqui

- ✓ La diversitat de projectes i persones que participen als horts és molt gran. Probablement sigui aquesta una dificultat per generar un propòsit comú que faciliti l'establiment de xarxes de col·laboració.
- ✓ Les xarxes d'horts tenen una activitat fluctuant, i depenen de les necessitats comunes que sorgeixen i de la motivació del grup.
- ✓ Les necessitats que han sortit als horts són: persones externes per gestionar conflictes que sorgeixen dins l'hort, sobretot alhora de gestionar. Altres necessitats: materials, l'aigua i l'adob/fems i també de formació en agricultura ecològica.
- ✓ Els horts comunitaris impliquen espais de cultiu comunitari i governança compartida mitjançant assemblees i comissions.
- ✓ L'autogestió de l'hort és molt enriquidora tot i això en ocasions seria benvingut recolzament extern pel grup/equip/comunitat, alguna persona amb una visió objectiva per resoldre malentesos i bloquejos que no deixen fluir la convivència. O apoderar a les persones amb tallers de gestió de grups.
- ✓ No sempre els horts són comunitaris o oberts a la participació, costa d'avaluar-ho, depèn de diversos factors, com el número de persones que han entrat noves o el grup actual de l'hort, preferències i formes de fer.
- ✓ L'horticultura terapèutica és un enfoc dels horts amb molt de potencial, tal com es fa als països anglosaxons, on és una disciplina reconeguda i professionalitzada.
- ✓ L'accés a la terra per als projectes d'horts és un problema comú. Es comenta el cas de Múrcia, on algun pagès que es jubila ha cedit terres a entitats socials. Es parla també de desenvolupar models de custòdia urbana o bancs de terres de forma similar als bancs del temps que ja existeixen.

- ✓ És important i necessari que els ajuntaments hi estiguin de cara, i que col·laborin no només en engegar o recolzar projectes d'agricultura urbana, sinó a mantenir-los i procurar que estiguin vius, pactant amb les persones dels barris i aportant recursos humans.
- ✓ I en petit "comité", aquell mateix dia, amb els convidats, sorgeix la idea i les ganes de fer una trobada Nacional d'Agricultura Urbana a Barcelona... A veure com acabarà!

Gràcies a tots i totes els que van ser presents i van fer possible l'APLEC!

Per qualsevol aportació:

www.agriculturaurbana.cat

Facebook: Agricultura Urbana

Twitter: #agriculturaurbana